

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 22 päivänä joulukuuta 2022

1118/2022

Laki

eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 52 §, *muutetaan* 16 ja 18 §, 23 §:n 1 momentti, 24 §, 28 §:n 2 momentti, 29 §, 33 §:n 4 momentti, 34 §:n otsikko ja 1 momentti, 35 a §:n otsikko ja 1 momentti, 49, 50, 53–59, 66, 69 ja 70 §, 72 §:n otsikko ja 1 momentti ja 73 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 33 §:n 4 momentti, 35 a §:n otsikko ja 1 momentti laissa 882/2018, 58 § laissa 573/2021 ja 73 §:n 3 momentti laissa 59/2021, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 2 momentti, 5 §:ään uusi 2 momentti, 7 §:ään uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 ja 2 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi, 22 §:ään uusi 2 momentti, 39 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 41 a, 51 a ja 63 a §, 65 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 74 a ja 74 b § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa annetaan myös virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (virallista valvontaa koskeva asetus) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/625, jäljempänä *valvonta-asetus*, täydentävät säännökset.

5 §

Sivutuotteiden käyttö ja käyttöä koskevat poikkeukset

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden käytöstä ja käyttöä koskevista poikkeuksista ei saa aiheutua vaaraa ihmisten ja eläinten terveydelle eikä ympäristölle.

1118/2022

7 §

Ruokintaa koskevat kiellot ja rajoitukset

Luonnonvaraisten eläinten ruokintaan ei saa käyttää entisiä eläinperäisiä elintarvikkeita eikä ruokajätettä.

— — — — —

16 §

Käsitlemättömän lannan kuljetus

Sivutuoteasetuksen 21 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti kaupallista asiakirjaa tai terveystodistusta ei vaadita kuljetettaessa käsitlemätöntä lantaa Suomessa sijaitsevien maatilojen ja käyttäjien välillä.

18 §

Eräisiin orgaanisiin lannoitteisiin ja maanparannusaineisiin sekoitettavan ainesosan hyväksyminen

Ruokavirasto hyväksyy täytöntöönpanoasetuksen liitteessä XI olevan II luvun 1 jakson 2 kohdassa tarkoitetun Suomessa maahan levitettäviin eläinperäisiin orgaanisiin lannoitteisiin ja maanparannusaineisiin sekoitettavan ainesosan seoksen rehukäytön estämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ainesosaa on sekoitettava luokan 2 liha-luujauhoa tai käsiteltyä eläinvalkuaista sisältäviin orgaanisiin lannoitteisiin tai maanparannusaineisiin, joita käytetään tuotantoeläimillä tai alueilla, joihin tuotantoeläimillä on pääsy. Seos on pakattava säkkeihin, joiden enimmäiskoko on 1 000 kilogrammaa.

22 §

Sivutuotteiden hävittäminen

— — — — —

Sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden hävittämisestä ei saa aiheutua vaaraa ihmisten ja eläinten terveydelle eikä ympäristölle.

23 §

Syrjäisiä alueita koskevat poikkeukset

Syrjäisillä alueilla saa sivutuoteasetuksen 19 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti hävittää hautaamalla maahan tai toimittamalla hyväksytylle kaatopaikalle samalta syrjäiseltä alueelta peräisin olevat seuraavat sivutuotteet:

1) nautaeläinten, lammas- ja vuohieläinten, eläintarhaeläinten, turkiseläinten, siipikarjan ja sikaeläinten kokonaiset raadot, vesiviljelylaitoksilta peräisin olevat kokonaiset kuolleet vesieläimet sekä alkutuotannossa luonnonkaloista saatavat sivutuotteet;

2) elintarvikkeita valmistavilta laitoksilta peräisin olevat sivutuoteasetuksen 3 artiklan 9 kohdassa tarkoitetuista vesieläimistä saatavat sivutuotteet;

3) luokkiin 2 ja 3 kuuluvat hevoseläimistä, nautaeläimistä, sikaeläimistä, lammas- ja vuohieläimistä sekä siipikarjasta saatavat sivutuotteet, jotka ovat peräisin enintään 20 eläinyksikköä viikossa ja enintään 1 000 eläinyksikköä vuodessa teurastavista teurastamoista tai enintään 150 000 siipikarjaan kuuluvaa lintua vuodessa teurastavista siipikarjan teurastamoista taikka lihanleikkaamosta, jonka tuotanto on enintään 5 000 kiloa luutonta lihaa viikossa;

4) maatilalla tuottajan omaan elintarvikekäyttöön teurastetuista nautaeläimistä, sikaeläimistä sekä lammas- ja vuohieläimistä saatavat luokkaan 1, 2 ja 3 kuuluvat sivutuotteet.

— — — — —

24 §

Hävittäminen koko maassa hautaamalla maahan tai toimittamalla kaatopaikalle

Sivutuoteasetuksen 19 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti saa hävittää hautaamalla maahan tai toimittamalla hyväksytylle kaatopaikalle seuraavat sivutuotteet ja niistä johdetut tuotteet:

- 1) porojen kokonaiset raadot, porojen teurastuksesta ja poronlihan leikkaamosta saatavat sivutuotteet sekä teknisissä laitoksissa poroista saatavat sivutuotteet;
- 2) alpakoiden ja laamojen kokonaiset raadot;
- 3) luonnonvaraisten eläinten, joiden epäillään sairastavan jotakin ihmisiin tai eläimiin tarttuvaa tautia, kokonaiset raadot ja raadon osat;
- 4) luonnonvaraisen ja tarhatun riistan, lukuun ottamatta tarhattuja villisikoja ja biisonia, teurastuksesta ja lihan leikkaamosta saatavat sivutuotteet;
- 5) maatilalla tuottajan omaan elintarvikekäyttöön teurastetuista hevoseläimistä saatavat sivutuotteet;
- 6) elintarvikkeita valmistavasta laitoksesta peräisin olevat sivutuoteasetuksen 3 artiklan 9 kohdassa tarkoitetuista vesieläimistä saatavat sivutuotteet, kuitenkin enintään 50 kilogrammaa viikossa;
- 7) viljelylaitoksesta peräisin olevat kokonaiset kuolleet vesieläimet, kuitenkin enintään 50 kilogrammaa viikossa;
- 8) alkuperätalalla teurastetusta siipikarjasta ja jäniseläimistä saatavat sivutuotteet, jäniseläinten raadot sekä siipikarjaksi luettavien lintujen raadot, munat ja hautomosivutuotteet alle 100 linnun pitopaikoissa;
- 9) nautaeläinten, lammas- ja vuohieläinten, sikaeläinten, siipikarjan, turkiseläinten ja eläintarhaeläinten kuolleina syntyneet jälkeläiset.

28 §

Kuolleiden lemmikkieläinten, hevoseläinten ja mehiläisten hävittäminen

— — — — —
Kuolleet mehiläiset ja mehiläisten hoidosta saatavat sivutuotteet saa sivutuoteasetuksen 19 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisesti hävittää hautaamalla maahan tai avotulella polttamalla.

29 §

Kielto hävittää sivutuotteita avotulella polttamalla

Sivutuotteiden hävittäminen avotulella polttamalla on kiellettyä koko maassa lukuun ottamatta 28 §:n 2 momentissa tarkoitettua kuolleiden mehiläisten ja mehiläisten hoidosta saatavien sivutuotteiden hävittämistä.

33 §

Toimijan ja laitoksen rekisteröiminen sekä laitoksen hyväksyminen

— — — — —
Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraisiin eikä rekisteröitäviin tuotantoeläinten lantaa ja liha-luujauhoa polttoaineena käyttäviin laitoksiin, joiden yhteydessä ei pidetä tuotantoeläimiä.
— — — — —

Ruokaviraston toimivalta

Ruokavirasto rekisteröi:

- 1) rehusekoittamot;
- 2) orgaanisia lannoitteita ja maanparannusaineita valmistavat toimijat ja laitokset silloin, kun niiltä ei edellytetä sivutuoteasetuksen 24 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaista hyväksyntää;
- 3) sivutuoteasetuksen 36 artiklassa tarkoitettuja tuotteita valmistavat laitokset, lukuun ottamatta täytöntöönpanoasetuksen liitteessä XIII tarkoitettuja tuotteita valmistavat laitokset;
- 4) kuljetusliikkeet, lukuun ottamatta jätelain 142 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun jätehuoltorekisteriin rekisteröityjä kuljetusliikkeitä, jotka kuljettavat sivutuotteita tai niistä johdettuja tuotteita kaatopaikoille, jätteenpolttolaitoksiin tai biokaasu- ja kompostointilaitoksiin;
- 5) toimijat, jotka ovat vastuussa sivutuoteasetuksen 8 artiklan f kohdassa tarkoitetun kansainvälisesti liikennöivistä liikennevälineistä kerättävän ruokajätteen keräilypisteistä;
- 6) välittäjät, jotka toimivat yksinomaan jälleenmyyjinä eivätkä missään vaiheessa säilytä sivutuotteita tai niistä johdettuja tuotteita tiloissaan;
- 7) toimijat, jotka käyttävät sivutuotteita tai niistä johdettuja tuotteita tutkimustarkoituksiin;
- 8) 11 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetut toimijat;
- 9) teurastamon yhteydessä toimivat sivutuoteasetuksen 23 artiklan mukaiset laitokset;
- 10) eläinten pitopaikat, joissa käytetään luokan 2 liha-luujauhoa tai käsiteltyä eläinvalkuaista sisältävää orgaanista lannoitetta tai maanparannusainetta tuotantoeläinten laiduntamiseen tarkoitetulla maaperällä tai joissa ruokitaan tuotantoeläimiä tällaisesta maaperästä olevalla kasvillisuudella;
- 11) sivutuotteita käsittelevät öljykemian laitokset.

Sivutuotteiden käyttö polttoaineena muissa kuin ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraisissa tai rekisteröitävissä laitoksissa

Kunnaneläinlääkäri hyväksyy laitoksen, joka käyttää tuotantoeläinten lantaa tai liha-luujauhoa polttoaineena. Täytöntöönpanoasetuksen liitteen III luvun V kohdassa C tarkoitettuun lannan polttoainekäyttöön ja D kohdassa tarkoitettuun liha-luujauhon polttoainekäyttöön sovelletaan, mitä ympäristönsuojelulain 221 c ja 221 d §:ssä säädetään.

Toiminnan harjoittaminen

Toimijoiden velvollisuudet

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä sivutuoteasetuksen 21 artiklan 1 kohdassa tarkoitettusta sivutuotteiden varastointiolosuhteista maatilalla.

41 a §

Toimijan luotettavuus

Lain 33 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimijan on oltava luotettava. Ruokavirasto voi pyytää Harmaan talouden selvitysyksiköltä Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 5 §:ssä tarkoitetun velvoitteidenhoitoselvityksen toimijasta.

Toimijaa ei pidetä luotettavana, jos:

1) toimija on kuluvan tai kolmen luotettavuuden arviointia edeltäneen kalenterivuoden aikana toiminnassaan toistuvasti osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta sivutuotteiden käytön ja hävittämisen turvallisuuden varmistamista tai sivutuotteita koskevien säännösten noudattamista kohtaan;

2) toimija on kuluvan tai kolmen luotettavuuden arviointia edeltäneen kalenterivuoden aikana toistuvasti tai huomattavassa määrin laiminlyönyt veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- tai maksuvelvollisuuksien hoitamisen; tai

3) toimijalla on maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa tai velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin.

Jos toimija on oikeushenkilö, vaatimus luotettavuudesta koskee toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallintoneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa. Vaatimus luotettavuudesta koskee myös henkilöä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö.

Luotettavuuden arvioimiseksi voidaan 1 momentissa tarkoitetut seikat selvittää sellaisista yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitetuista rekisteröidyistä yrityksistä ja yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät toimijaan tai tämän pykälän 2 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin.

49 §

Valvontasuunnitelma

Ruokaviraston on laadittava vuosittainen riskiperusteinen valtakunnallinen valvontasuunnitelma valvonnan järjestämiseksi. Suunnitelmassa on esitettävä valvontakohteiden riskinarvioinnin ja suunnitelman toteutumisen arvioinnin perusteet.

Aluehallintovirasto laatii valtakunnalliseen suunnitelmaan perustuvan alueellisen suunnitelman sivutuotevalvonnan järjestämiseksi.

50 §

Tarkastus- ja tiedonsaantioikeus

Tarkastusta ja näytteenottoa koskevasta virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista säädetään valvonta-asetuksen 9–15 artiklassa.

Valvontaviranomaisella ja valtuutetulla tarkastajalla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä valvonnan suorittamiseksi välttämättömät tiedot valtion ja kunnan viranomaisilta, toimijoilta ja muilta, joita tässä laissa tai Euroopan unionin sivutuotelainsäädännössä säädetty velvoitteet koskevat.

Ruokavirastolla ja aluehallintovirastolla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maksutta välttämättömät tiedot sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 46 §:ssä tarkoitettusta sakkorekisteristä tämän lain 63 a §:n mukaisen seuraamusmaksun määräämistä varten.

Valvontaviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada muulta viranomaiselta ja julkista tehtävää hoitavalta välttämättömät tiedot toimijan veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin sekä Tullin perimiin maksuihin liittyvien rekisteröitymis-, ilmoitus- ja maksuvelvollisuuksien hoitamisesta, ja toiminnasta, taloudesta sekä kytkennöistä tai tämän lain mukaisten velvoitteiden noudattamisesta, 41 a §:ssä tarkoitetun luotettavuuden arvioimiseksi tai 65 §:ssä tarkoitettua toiminnan keskeyttämistä taikka 66 §:ssä tarkoitettua hyväksynnän peruuttamista varten.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen ja näytteenoton saa tehdä vain, jos tarkastuksen tekeminen on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen rikoslain (39/1889) 44 luvun 4 a §:ssä rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn ja tarkastus on välttämätön rikoksen selvittämiseksi. Tarkastuksen tällaisissa tiloissa saa tehdä vain viranomaisen.

51 a §

Viranomaisen oikeus oma-aloitteisesti luovuttaa tietoja

Sen lisäksi, mitä ruokahallinnon tietovarannosta annetun lain 8 §:ssä säädetään, valvontaviranomainen saa omasta aloitteestaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä valvontaa suorittaessa saatuja tietoja, jotka ovat välttämättömiä ympäristönsuojelulaissa tarkoitettulle viranomaiselle ympäristönsuojelua koskevia lakisääteisiä valvontatehtäviä varten.

53 §

Kansalliset vertailulaboratoriot

Ruokavirasto toimii valvonta-asetuksen 100 artiklassa tarkoitettuna kansallisena vertailulaboratoriona.

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää Ruokaviraston esityksestä jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolena olevassa kolmannessa maassa olevan laboratorion toimimaan kansallisena vertailulaboratoriona sellaisen eläintaudin osalta, jos vertailulaboratoriotoiminnan järjestäminen Suomessa ei ole mahdollista.

54 §

Viralliset laboratoriot ja hyväksytyt omavalvontalaboratoriot

Ruokavirasto nimeää hakemuksesta valvonta-asetuksen 37 artiklassa tarkoitetut viralliset laboratoriot. Ruokavirasto toimii myös itse virallisena laboratoriona.

Ruokavirasto hyväksyy hakemuksesta käsittelylaitoksen omavalvontalaboratorion, jos se täyttää täytäntöönpanoasetuksen liitteessä IV olevan I luvun 1 jakson 5 kohdassa säädetty vaatimukset, ja biokaasu- ja kompostointilaitoksen omavalvontalaboratorion, jos se täyttää mainitun asetuksen liitteessä V olevan I luvun 1 jakson 4 kohdassa ja 2 jakson 4 kohdassa säädetty vaatimukset.

55 §

Näytteiden tutkiminen

Viranomaisvalvonnan ja muiden viranomaistoimien yhteydessä otettujen näytteiden tutkimukset on suoritettava Ruokavirastossa, Ruokaviraston nimeämässä virallisessa laboratoriossa tai kansallisessa vertailulaboratoriossa.

Laitoksen omavalvontasuunnitelman mukaiset sivutuoteasetuksen edellyttämät omavalvontanäytteet on tutkittava hyväksytyssä omavalvontalaboratoriossa, virallisessa laboratoriossa tai kansallisessa vertailulaboratoriossa.

56 §

Virallisen laboratorion ja hyväksytyt omavalvontalaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Virallisen laboratorion ja hyväksytyt omavalvontalaboratorion on viivytyksettä ilmoitettava määräysten vastaiseen sivutuotteeseen tai siitä johdettuun tuotteeseen viittaavista tutkimustuloksista toimeksiantajalleen. Sen lisäksi virallisen laboratorion ja omavalvontalaboratorion on ilmoitettava eläimen ja ihmisten välillä mahdollisesti suoraan tai välillisesti siirtyvien tautien tai tartuntojen seurantaan ja valvontaan liittyvistä tutkimuksista ja niiden tuloksista Ruokavirastolle sekä toimitettava näytteet ja tutkimuksissa eristetetyt mikrobikannat kansalliseen vertailulaboratorioon.

Virallisen laboratorion ja hyväksytyt omavalvontalaboratorion on Ruokaviraston pyynnöstä toimitettava sille yhteenveto tekemistään 55 §:ssä tarkoitetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Yhteenvedot eivät saa sisältää henkilötietoja eivätkä valvontakohteen tunnistetietoja.

Virallisen laboratorion ja hyväksytyt omavalvontalaboratorion on ilmoitettava viipymättä Ruokavirastolle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, toiminnan keskeyttämisestä ja toiminnan lopettamisesta.

Tarkempia säännöksiä ilmoitusten ja yhteenvetojen sisällöstä ja toimittamisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

57 §

Kansallisen vertailulaboratorion ilmoitusvelvollisuus

Kansallisen vertailulaboratorion on pyynnöstä ilmoitettava Ruokavirastolle ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle epidemiologista seurantaan varten tarvittavat tiedot. Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle toimitettavat tiedot eivät saa sisältää valvontakohteen tunnistetietoja.

Tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä ja toimittamisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

58 §

Laboratorioiden valvonta ja rekisteri

Ruokavirasto valvoo 53 §:n 2 momentissa ja 54 §:ssä tarkoitettuja laboratorioita ja tarvittaessa arvioi, täyttääkö laboratorio sille asetetut vaatimukset.

Ruokavirasto pitää rekisteriä 54 §:n mukaisesti nimeämistään ja hyväksymistään laboratorioista. Rekisteriin merkitään laboratorion yhteystiedot, tiedot toiminnasta, hyväksynnän piiriin kuuluvat menetelmät, tutkimuksista vastaavan henkilön nimi ja tiedot nimeämisen tai hyväksymisen peruuttamisesta.

59 §

Viranomaisten suoritteista valtiolle perittävät maksut

Valtion viranomaisen tämän lain ja eläimistä saatavia sivutuotteita koskevien Euroopan unionin säännösten nojalla suorittamasta valvonnasta perittävistä maksuista säädetään valvonta-asetuksen II osaston VI luvussa. Tämän lisäksi sovelletaan valtion maksuperuslakia (150/1992), jollei valvonta-asetuksessa toisin säädetä.

Aluehallintovirasto määrää ja perii valtiolle maksuja tämän lain mukaisista kunnan-
eläinlääkärien suoritteista. Kunnaneläinlääkärien suoritteista perittävien maksujen suuruu-
desta sekä suoritteiden laskutuksessa noudatettavasta menettelystä säädetään maa- ja met-
sätalousministeriön asetuksella.

63 a §

Sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu

Ruokavirasto ja aluehallintovirasto voivat määrätä toimijan maksamaan vähintään 300
euron ja enintään 5 000 euron sivutuotevalvonnan seuraamusmaksun sille, joka laiminlyö:

- 1) 31 §:n 1 momentissa tarkoitetun kirjanpidon pitämisen tai 31 §:n 2 momentissa sää-
detyn ilmoitusvelvollisuuden;
- 2) 33 §:ssä tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden tai hyväksynnän hakemisen;
- 3) 33 a §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoitusvelvollisuuden haaskaruokintapaikasta.

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, va-
hingollisuus ja toistuvuus. Maksu jätetään määräämättä tai määrätään maksettavaksi vä-
himmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä
jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin
laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. Seuraamus-
maksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä luonnolliselle henkilölle, jota epäillään samasta teos-
ta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa tai
jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Jos seuraamusmaksu on määrätty
luonnolliselle henkilölle, samasta teosta ei saa määrätä toista seuraamusmaksua eikä tuo-
mita tuomioistuimessa rangaistusta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Seuraamusmaksu
vanhenee viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun an-
tamispäivästä. Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö
kuolee. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta an-
tussa laissa.

65 §

Toiminnan keskeyttäminen

Toiminta voidaan lisäksi keskeyttää, jos toimija ei enää ole 41 a §:ssä tarkoitetulla ta-
valla luotettava ja peruste, jonka takia toimijaa ei pidetä luotettavana, on luonteeltaan
olennainen ja vakava, eikä toimija ole viranomaisen määräyksestä huolimatta korjannut
epäkohtaa.

66 §

Hyväksynnän peruuttaminen ja toimintakielto

Sivutuoteasetuksen 46 artiklan mukaisesta hyväksynnän tilapäisestä tai lopullisesta pe-
ruuttamisesta päättää se toimivaltainen viranomainen, joka on hyväksynyt laitoksen, ja
toimintakiellosta päättää se toimivaltainen viranomainen, joka on rekisteröinyt tai hyväk-
sinyt toimijan tai laitoksen.

Hyväksyminen voidaan lisäksi peruuttaa tilapäisesti tai lopullisesti, jos toimija ei enää
ole 41 a §:ssä tarkoitetulla tavalla luotettava ja peruste, jonka takia toimijaa ei pidetä luo-
tettavana, on luonteeltaan olennainen ja vakava, eikä toimija ole viranomaisen määräyk-
sestä huolimatta korjannut epäkohtaa.

69 §

Laboratorion nimeämisen ja hyväksymisen peruuttaminen

Maa- ja metsätalousministeriö voi peruuttaa 53 §:n 2 momentissa tarkoitetun kansallisen vertailulaboratorion nimeämisen, jos vertailulaboratorio tai siellä harjoitettu toiminta ei täytä valvonta-asetuksen 100 ja 101 artiklassa säädettyjä vaatimuksia tai sen toiminnassa muutoin esiintyy vakavia puutteita eikä vertailulaboratorio ole maa- ja metsätalousministeriön määräyksestä huolimatta korjannut puutteita.

Ruokavirasto voi peruuttaa 54 §:n 1 momentissa tarkoitetun nimeämänsä virallisen laboratorion nimeämisen kokonaan tai tiettyjen tehtävien osalta, jos laboratorio tai siellä harjoitettava toiminta ei täytä valvonta-asetuksessa säädettyjä nimeämisen edellytyksiä tai sen toiminnassa muutoin esiintyy vakavia puutteita, eikä laboratorio ole Ruokaviraston määräyksestä huolimatta korjannut puutteita.

Ruokavirasto voi peruuttaa 54 §:n 2 momentissa tarkoitetun omavalvontalaboratorion hyväksymisen, jos omavalvontalaboratorio ei enää täytä mainitussa momentissa tarkoitettuja hyväksymisen edellytyksiä tai sen toiminnassa muutoin esiintyy vakavia puutteita, eikä laboratorio ole Ruokaviraston määräyksestä huolimatta korjannut puutteita.

Ruokavirasto voi peruuttaa 2 momentissa tarkoitetun laboratorion nimeämisen ja 3 momentissa tarkoitetun omavalvontalaboratorion hyväksymisen myös asian käsittelyn vaatimaksi ajaksi, jos puute laboratorion toiminnassa on sellainen, että se voi vaarantaa tutkimustulosten luotettavuuden.

70 §

Uhkasakko ja teettämishukka

Ruokavirasto ja aluehallintovirasto voivat tehostaa 63 §:ssä tarkoitettua määräystä, 64 §:ssä tarkoitettua kieltoa tai 67 §:ssä tarkoitettua uudelleen käsittelyä, hävittämistä, markkinoilta poistamista tai palauttamista koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

11 luku

Erinäiset säännökset

72 §

Rangaistussäännökset

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka sivutuoteasetuksen tai täytäntöönpanoasetuksen säännöksiä keräämällä, kuljettamalla, käsittelemällä, jatkokäsittelemällä, muuntamalla, jalostamalla, varastoimalla, markkinoille saattamalla, jakelemalla, käyttämällä tai hävittämällä sivutuotteita ja niistä johdettuja tuotteita;

2) rikkoo 63 §:n nojalla annettua velvollisuuden täyttämistä koskevaa määräystä, 64 §:n nojalla annettua kieltoa taikka 65 §:n nojalla annettua toiminnan keskeyttämispäätöstä;

3) jatkaa toimintaansa, vaikka hyväksyminen tai rekisteröinti on 66 §:n tai sivutuoteasetuksen 46 artiklan nojalla tilapäisesti tai pysyvästi peruutettu tai toiminta kielletty; taikka

4) rikkoo 67 §:n nojalla annettua uudelleen käsittely-, hävittämisen-, markkinoilta poistamisen- tai palauttamismääräystä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *eläimistä saatavia sivutuotteita koskevien säännösten rikkomisesta* sakkoon.

1118/2022

73 §

Muutoksenhaku

Tämän lain, sivutuoteasetuksen tai täytäntöönpanoasetuksen nojalla tehtävässä muussa kuin 63 a §:ssä tarkoitetussa sivutuotevalvonnan seuraamusmaksua koskevassa päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

74 a §

Rikkomuksista ilmoittajan henkilöllisyyden suojaaminen

Jos ilmoituksen valvontaviranomaiselle sen valvontaan kuuluvien säännösten todellisesta tai epäilystä rikkomisesta on tehnyt luonnollinen henkilö, hänen henkilöllisyytensä on pidettävä salassa, jos henkilöllisyyden paljastamisesta voidaan olosuhteiden perusteella arvioida aiheutuvan haittaa hänelle.

74 b §

Koneellinen allekirjoitus

Tämän lain ja sivutuoteasetuksen mukainen päätös sekä asiaan liittyvät asiakirjat voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Helsingissä 20.12.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen